

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๕ เสียใหม่ให้เหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ วรรคสาม แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- ๓.๑ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๕
๓.๒ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๒๒

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หัวหน้าสถานศึกษา” หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าของโรงเรียนหรือสถานศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษา นั้น

“การลงโทษ” หมายความว่า การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติผิดหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา หรือของกระทรวงศึกษาธิการหรือฝ่าฝืนกฎกระทรวงออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสั่งสอนให้มีความประพฤติดีหรือเพื่อให้เจ็ดหลาย

“การกระทำผิด” หมายความว่า การที่นักเรียนหรือนักศึกษาประพฤติผิดหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาหรือของกระทรวงศึกษาธิการหรือกฎกระทรวงออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕

“ทำกิจกรรม” หมายความว่า การให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำผิดทำกิจกรรมหรือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สถานศึกษาหรือสังคม

ข้อ ๕ โทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำผิดมี ๕ สถาน ดังนี้

๕.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๕.๒ ทำกิจกรรม

๕.๓ ทำทัณฑ์บน

๕.๔ พักการเรียน

๕.๕ ให้ออก

ข้อ ๖ ให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาดังต่อไปนี้พิจารณาลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษา

๖.๑ ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับโทษว่ากล่าวตักเตือน ทำกิจกรรม และทำทัณฑ์บน

๖.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ สำหรับโทษว่ากล่าวตักเตือน ทำกิจกรรม ทำทัณฑ์บน และพักการเรียน

๖.๓ ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี สำหรับโทษทุกสถาน

ทั้งนี้ สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในรูปแบบนอกระบบโรงเรียนหรือเฉพาะทางหรือมีกฎหมายจัดการศึกษาเป็นของตนเอง การจะลงโทษอย่างไร ด้วยวิธีใดให้เป็นไปตามที่สถานศึกษานั้นกำหนด

ข้อ ๗ การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาผู้ลงโทษจะลงโทษได้จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนแจ้งว่าผู้นั้น ได้กระทำผิดและสมควรถูกลงโทษ

การลงโทษตามข้อ ๕.๒ ข้อ ๕.๓ และ ๕.๔ และข้อ ๕.๕ ก่อนลงโทษให้ผู้เกี่ยวข้องเสนอความเห็นพร้อมกับเหตุผลประกอบเสนอต่อหัวหน้าสถานศึกษา เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จึงให้ลงโทษได้

ข้อ ๘ การว่ากล่าวตักเตือน ใช้สำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาที่ได้กระทำความผิดไม่ร้ายแรง และในเมื่อหัวหน้าสถานศึกษาหรือครู อาจารย์ ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมายเห็นว่าเหมาะสมและจะได้ผลดี

ข้อ ๕ การทำกิจกรรม ใช้สำหรับกรณีที่นักเรียนหรือนักศึกษากระทำผิดระเบียบวินัยของสถานศึกษาหรือศีลธรรมอันดี หรือเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้นักเรียนหรือนักศึกษาอื่นประพฤติปฏิบัติตาม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

ข้อ ๑๐ การทำทัณฑ์บน ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษาตามกฎหมายออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ในกรณีที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างร้ายแรง หรือได้รับโทษอย่างอื่นแล้วแต่ยังไม่เจ็ดหลาย ให้ทำทัณฑ์บนไว้เป็นหลักฐานและเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาบันทึก รับทราบความผิดและรับรองการทำทัณฑ์บนไว้ด้วย

ข้อ ๑๑ การสั่งพักการเรียน ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาลงโทษสั่งพักการเรียนในกรณีต่อไปนี้

๑๑.๑ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษาตามกฎหมายออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ในกรณีที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างร้ายแรง หรือเคยถูกลงโทษให้ทำทัณฑ์บนมาแล้วแต่ไม่เจ็ดหลาย

๑๑.๒ นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งฝ่าฝืนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุไว้ ให้สั่งพักการเรียน

การลงโทษสั่งพักการเรียน จะสั่งพักการเรียนได้ครั้งหนึ่งไม่เกินเจ็ดวัน หรือจนกว่าความผิดนั้น จะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ถ้าสั่งพักการเรียนเกินเจ็ดวัน กรณีโรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ให้ขออนุมัติอธิบดีกรมเจ้าสังกัด ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ให้ขออนุมัติอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย กรณีโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ให้ขออนุมัติเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ส่วนโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ให้ขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อสั่งพักการเรียนแล้ว ให้แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๒ การให้ออก นักเรียนหรือนักศึกษาคนใดประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษาตามกฎหมายออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาหรือประพฤติผิดศีลธรรม จนเป็นที่เห็นได้ว่าถ้าให้อยู่ในสถานศึกษาต่อไป จะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษาหรือ

จะเป็นเหตุให้ระเบียบวินัยหรือศีลธรรมอันดีของนักเรียนหรือนักศึกษาอื่นพลอยเสื่อมเสีย ให้หัวหน้าสถานศึกษาเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมารับทราบเหตุผล แล้วให้นักเรียนหรือนักศึกษาผู้นั้นออกไป ในกรณีนี้ให้สถานศึกษาออกหลักฐานแสดงผลการเรียนให้นักเรียนหรือนักศึกษาค้น

ข้อ ๑๓ ห้ามลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง หรือแบบกตัญญูแกล้งหรือลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท หรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่กำลังเจ็บป่วย หรือกำลังมีปัญหากระทบกระเทือนใจอย่างแรง และให้คำนึงถึงอายุของนักเรียนหรือนักศึกษาด้วย

การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้เป็นไปเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน โดยเจตนาที่จะแก่นิสัยและความประพฤติไม่ดีของนักเรียนหรือนักศึกษาให้รู้สำนึกในความผิด ละเว้นการประพฤติชั่วและกลับประพฤติตนในทางที่ดีต่อไป

ข้อ ๑๔ การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาทุกครั้ง ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาบันทึกไว้เป็นหลักฐานในสมุดหมายเหตุรายวันของสถานศึกษานั้น และให้แจ้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองทราบเป็นหนังสือด้วยทุกครั้ง

ข้อ ๑๕ ให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรมวางระเบียบว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤตินักเรียนหรือนักศึกษาในสังกัดได้ตามที่เห็นสมควร

สำหรับสถานศึกษาที่มีระเบียบว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤตินักเรียนหรือนักศึกษาอยู่แล้ว จะใช้ระเบียบนั้นต่อไปก็ได้

ข้อ ๑๖ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ